

ROMÂNIA
JUDETUL CLUJ
CONSILIUL JUDETEAN

HOTARÂREA NR. 68
din 28 septembrie 2001

Judetean Cluj,
Cheile Turzii

cu privire la preluarea in custodia Consiliului
a Rezervatiei naturale de interes national

Consiliul Judetean Cluj,

Vazand referatul de aprobare, inregistrat cu numarul
10403/1633/25.09.2001 cu privire la, custodia Consiliului Judetean Cluj a
Rezervatiei naturale de interes national Cheile Turzii,

Tinand cont de prevederile Ordonantei de urgenta nr.
236/24.11.2000 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor
naturale, a florei si faunei salbatice;

Fiind indeplinite prevederile art. 45 din Legea nr. 215/2001,

In temeiul drepturilor conferite prin art. 109 din Legea administratiei
publice locale nr. 215/2001,

HOTARASTE:

Art. 1. Se aproba preluarea in custodia Consiliului Judetean Cluj, a
Rezervatiei naturale de interes national Cheile Turzii, in care sens se va incheia o
conventie intre Autoritatea centrala de protectie a mediului, Academia Romana si
Consiliul Judetean Cluj.

Art. 2. Se aproba planul de management a Rezervatiei naturale Cheile Turzii in vederea inaintarii catre Autoritatea centrala de protectie a mediului si avizarea Academiei Romane.

Art. 3. Se aproba ca activitatea de custodie a Cheilor Turzii sa fie realizata de Serviciul Servicii Publice din cadrul Directiei Generale de Coordonare a Activitatii Economice, in persoana sefului serviciului public salvamont si a echipei de salvamontisti.

Art. 4. Cu ducerea la indeplinire a prezentei hotarari se incredinteaza DGUATLP, DGCO si DGCAE din cadrul Consiliului Judetean Cluj.

**PRESEDINTE,
Gratian Serban**

Contrasemneaza:

SECRETARUL GENERAL AL JUDETULUI,

Mariuca Pop

**R O M A N I A
JUDETUL CLUJ
CONSILIUL JUDETEAN
Anexa la**

Hotararea nr. 68/2001

3400 - Cluj-Napoca
ROMANIA
Tel. 064-198549; Fax. 064-192285;
email: cjc@cjcluj.ro

Plan de management pentru

arii protejate

Studiu de oportunitate în vederea aplicării planului de management pentru

Rezervația naturală "Cheile

Turzii"

Motivatie

Istoria geologică framântată a întregii regiuni a Transilvaniei a dus la instalarea unui complex de habitate ce se bucură de o varietate specifică aparte.

Județul Cluj, aparținând acestei regiuni, găzduiește o multitudine de astfel de habitate a căror valoare recunoscută a dus la declararea acestora ca zone protejate (însușind aproximativ 6422.7 ha), la care se adaugă o serie întreagă de zone protejate de interes regional (științific, cinegetic, turistic, de agrement etc).

În urma unor studii sistematice, în aceste arii, au fost semnalate o serie întreagă de specii de flora și fauna extrem de valoroase din punct de vedere științific, multe dintre acestea fiind specii endemice. De asemenea, studiile arheologice au pus în evidență situri cu valori inestimabile.

În ultima perioadă de timp, Rezervațiile Naturale sunt supuse unei presiuni extreme din partea factorului antropic. Lipsa unui cadru legislativ adecvat, precum și permisivitatea sistemului, au dus la degradarea unor astfel de zone și pierderea unei părți din patrimoniul natural de excepție al acestora.

Multe din problemele aparute sunt datorate lipsei de cunoaștere a celor implicați, care sunt privați de materiale de popularizare, științifice sau manageriale adecvate, prin intermediul cărora să se poată aprecia cu obiectivitate oportunitatea unor măsuri cu adevărat eco-protective.

Considerăm că luarea unor măsuri imediate de stopare a degradării, în baza unor studii științifice pertinente, coroborate cu acțiuni de popularizare și conștientizare, toate în concordanță cu cerințele acordurilor internaționale de conservare a naturii, vor avea efectul scontat, acela de păstrare a patrimoniului biologic.

Stringența unor astfel de acțiuni este cu atât mai mare cu cât presiunea factorului antropic se manifestă din ce în ce mai intens de pe mai multe planuri. Amplasarea lor în apropierea unor cai de acces, a unor exploatare miniere, a unor zone populate, crește vulnerabilitatea acestora în fața factorilor perturbanți.

În opinia noastră, întârzierea aplicării unui plan de management adecvat va

avea ca efect pierderea pentru totdeauna a unui capital bio-genetic si stiintific inestimabil, imposibil de recuperat de catre generatiile viitoare, mult saracite din aceasta privinta, care astfel vor fi private de accesul la o parte din valorile mediului natural.

Necesitatea si oportunitatea unui proiect adecvat de management pentru Rezervatia naturala "Cheile Turzii"

Cheile Turzii sunt cel mai frecventat obiectiv din Judetul Cluj. Este o Rezervatie naturala complexa ce gazduieste valori botanice, geologice, faunistice, arheologice si peisagistice deosebite. In zona cresc 900 specii de plante din care unele sunt foarte rare. Fluturi rari, diverse specii de pasari (printre care si acvila de stanca) isi gasesc aici adaposturi. In pesterile din chei s-au facut foarte interesante descoperiri arheologice.

Pe de alta parte in Cheile Turzii se regaseste un peisaj de o rara salbaticie: pereti de stanca de peste 200 m inaltime, creste ascutite, turnuri de piatra, valcele pietroase, grohotisuri.

Zona ofera excelente conditii de practicare a drumetiei: peste 100 km de marcaje turistice ce conduc vizitatorul prin si in jurul cheilor facand legatura cu alte obiective turistice din apropiere. De asemenea zona reprezinta un loc important pentru practicarea alpinismului si escaladei sportive.

In cele ce urmeaza vom încerca sa argumentam propunerea noastra din punct de vedere stiintific, economic si social, având ca punct de plecare fundamentul juridic pre-existent si valoarea stiintifica conservata în cadrul acestui sit.

Aspecte juridice

In prezent exista o baza juridica puternica si o legislatie de mediu suficienta, care sa permita prezervarea acestor zone. Singura problema este aplicarea si punerea în practica a acestor instrumente legislative de catre organele abilitate.

In acest sens au fost luate în considerare urmatoarele acte normative:

- Legea Protectiei Mediului nr. 137/1995 modificata si republicata în 17.02.2000, Cap. III., **Sectiunea a 4-a** referitoare la **Regimul ariilor protejate si monumentelor naturii**

- HG. nr. 314/1998 prin care s-au majorat amenzile la contravenitiile legii mediului, devenite descurajante prin cuantumul lor, celor ce aduc daune

patrimoniului natural.

- Legea Administratiei Publice Locale nr. 215/2001
- Legea privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului national - Sectiunea a III-a - zone protejate, unde în anexa 2, rezervatia „Cheile Turzii” apare la pozitia nr.
- Ordonanta de Urgenta nr.236/2000 privind regimul ariilor naturale protejate , conservarea habitatelor naturale, a florei si faunei salbatice

Aspecte stiintifice

Rezervatia naturala "Cheile Turzii" se constituie intr-unul din cele mai valoroase situri naturale protejate din Romania, adapostind un patrimoniu stiintific cu o valoare stiintifica inestimabila, constituit din specii endemice aflate la limita de areal sau populatii cu constelatii genetice aparte, ce ar putea constitui pe viitor baza aplicatiilor transgenice de amelioarre cu valorificare ulterioara in interes economic.

Intr-o epoca marcata de o crestere marcata a indicilor economici, impactul asupra mediului s-a resimtit amplu, efectele negative ale interventiei umane manifestându-se pe toate planurile. Aspectele negative iremediabile a caror estimare este extrem de dificila sunt pierderea diversitatii biologice, degradarea peisajului, periclitarea valorilor stiintifice si turistice.

.....

Aspecte economice

Cu toate ca zona protejata si aria adiacenta sunt lipsite de dotari corespunzatoare, turismul este practicat în zona, într-un ritm alert. Cheile Turzii este unul dintre cele mai importante locuri din tara pentru practicarea alpinismului (peste 130 manse si trasee de esacalada), a drumetiei montane (peste 100km de marcaje ne conduc prin si in jurul cheilor si fac legatura cu alte obiective turistice din apropiere), a orientarii turistice, ciclismului, speoturismului, etc.

Din pacate turismul nu s-a facut într-un cadru organizat, în acest sens impactul negativ fiind extrem de puternic.

Potentialul turistic local ar putea fi exploatat în acest fel mult mai eficient.

Estimam numarul total de turisti ce ar vizita în cursul unui singur an rezervatia la 3000.

In acest sens, cresterea atractivitatii ofertei turistice locale prin amenajarea adecvata a acestei zone, se constituie în unul din cele mai puternice argumente economice. In urma unui calcul sumar si aproximativ, dimensionat la fluxul turistic actual din încasarile taxei de vizitare, de filmare sau fotografiere, de utilizare a traseelor de escalada, s-ar putea realiza venituri considerabile.

Aspecte sociale

Dezvoltarea durabila a turismului în aceasta zona, reprezinta o necesitate legata de formarea unei culturi civice si ecologice acordate la standardele de civilizatie spre care tara noastra tinde.

Pe lânga îmbogățirea cunostintelor legate de natura, turistii vor fi informati asupra unor probleme legate de valoarea patrimoniului natural autohton, mijloace de protejare a acestuia, legislatia în domeniu, etc.

Mijloacele de informare/adresare, vor ocupa canale diverse, punându-se la dispozitie pliante, fotografii, cataloage, etc. Informatia în relatie stricta cu cele doua rezervatii se va face prin intermediul panourilor de informare si/ sau avertizare, hartilor de localizare, etc.

Prin implicarea comunitatii locale în cadrul acestui proiect, se va tinde si spre actiuni de constientizare a importantei si valorii locale a zonelor, posibilitatile de exploatare a potentialului oferit de însasi existenta acestora, importanta prezervarii lor ca atare, etc.

Implicarea în actiunile specifice de amenajare si reconstructie ecologica a grupurilor de scolari din zona, va duce la îndeplinire si scopul educativ al acestor proiecte.

Grupuri tinta:

Tinând cont de specificul acestor rezervatii, sunt avute în vedere mai multe grupuri tinta, interesate sau implicate direct în activitati conexe.

1. Elevi si studenti; Comunitatea academica;
2. Valoarea deosebita a acestei zone protejate va reprezenta un interes aparte cu aplicabilitate didactica în rândul comunitatii academice din România si din strainatate;
3. Implicarea elevilor din localitatile adiacente, va creste gradul de constientizare a problematicii de mediu si formarea unui puternic sentiment de responsabilitate;
4. Turistii care viziteaza zona;
5. Sportivii alpinisti;

Organizarea pe grupuri tematice, vizând aspecte de botanica, ecologie, arheologie, geologie, geografie, ar creste randamentul actului de învățământ, prin posibilitatea de a întreprinde în practica experimente însusite anterior în cadrul seminariilor/laboratoarelor de specialitate.

Organizarea unor activitati de cercetare stiintifica, supraveghere, întreținere si informare, va viza tot aceasta categorie.

Aprofundarea cunostintelor legate de Rezervatia Cheile Turzii, se va face cu precadere prin intermediul studentilor biologi, ecologi, geografi si istorici a caror studii vor sta la baza unei baze de date complexe prin intermediul careia sa se

monitorizeze întregul ansamblu al rezervatiei.

2. Autoritati si administratii locale;

Realizarea proiectului va contribui substantial la constientizarea problemelor legate de mediu de catre factorii locali de raspundere, care în acest fel vor avea la dispozitie un exemplu valabil de exploatare durabila (prin exploatarea ansamblului socio-economic legat de turism).

Dezvoltarea durabila si exploatarea resurselor oferite de turism, suntem convinsi ca va juca un rol important în implementarea unor proiecte asemanatoare în cadrul comunitatilor limitrofe, care în acest fel vor fi impulsionate pe drumul unei dezvoltari durabile generale socio-economice.

Administratiile locale pe a caror teritorii se gaseste rezervatia, se vor bucura de sprijinul nemijlocit al Consiliului Judetean, a Agentiei de Protectia Mediului, a Academiei Romane, între care speram ca se va institui un dialog benefic de lunga durata. Se va numi un custode in subordinea caruia se prevede un personal format din reprezentanti ai Corpului Gardienilor Publici si Serviciul Public Salvamont.

3. Organizatii non-guvernamentale cu tematica de mediu;

In cadrul activitatilor specifice, în toate fazele de desfasurare a proiectului, se va face apel la ONG-urile de mediu în vederea obtinerii sprijinului adecvat în vederea atingerii scopului initial propus, acela de conservare a rezervatiei si de practicare a unui turism contemplativ.

In acest sens se va face apel la Societatea Ornitologica Româna, Societatea Lepidopterologica Româna, Societatea Fitosociologica Româna, Clubul de Cicloturism Napoca, Clubul Ecologic Transilvania, Montan Club Cheile Turzii, etc.

De asemenea o buna parte din materialul de informare tematic va fi difuzat prin intermediul publicatiilor aparținând acestor ONG-uri. Raspândirea materialelor informative complementare se va face de asemenea in buna parte prin intermediul acelorasi organizatii.

4. Turistii;

Deoarece reprezinta grupul cel mai numeros caruia proiectele în sine se adreseaza, o atentie deosebita se va da dotarilor specifice care sa transforme radical practicile existente de turism. In acest sens se vor organiza locuri speciale de campare, parcare, cu dotari anexe corespunzatoare, în vederea evitarii producerii

unor daune suplimentare.

Prin punerea la dispozitia turistilor a unor facilitati (spatii de campare, de parcare, vetre de foc, spatii de depozitare a deseurilor, etc), se va directiona activitatea înspre o educare în spirit ecologic al celor ce vin în contact cu cadrul natural. De asemenea, interesul se va intensifica, crescând considerabil numarul celor dornici de petrecerea timpului liber într-un cadru natural cu totul aparte.

5. Mass-media;

Pe parcursul realizarii proiectului, se va acorda o atentie speciala informarii publicului larg asupra proiectului, prin utilizarea tuturor mijloacelor mass-media disponibile. In acest sens, data fiind pozitia strategica a acestui compartiment, aceea de interfata între publicul larg si autoritati, se va putea tine seama de pulsul evenimentelor pe plan local dar si national si chiar international.

In acest sens se intentioneaza organizarea de informari de presa, conferinte de presa, simpozioane, work-shop-uri, campanii de presa, etc, în cadrul unui Program de Mediatizare, prevazut în proiect.

Obiectivele proiectului:

1. Obiectiv general

Obiectivul general al proiectului, consta în realizarea unui sistem de amenajari si dotari, precum si a unui program de actiuni, în scopul protejarii Rezervatiei Cheile Turzii, a prezervarii patrimoniului peisagistic, geologic, arheologic, stiintific si bio-genetic, constituit într-un adevarat tezaur natural.

2. Obiective specifice

In acest proiect se propune realizarea unor investitii minimale, ce vor contribui la realizarea obiectivelor majore.

In cadrul obiectivelor specifice, enumeram:

- Ameliorarea semnificativa a respectarii regimului juridic în vigoare pentru ariile protejate si a monumentelor naturii, prin implicarea autoritatilor prin crearea unei functii de custode pentru aceasta arie.

- Constientizarea publicului larg asupra valorii patrimoniului natural, a posibilitatilor de exploatare durabila.

- Antrenarea reprezentantilor comunitatilor locale (administratie, învatamânt, agenti economici, s.a.), în activitati eco-protective.

- Crearea cadrului optim pentru însusirea unor cunostinte de specialitate elevilor, studentilor si a celorlalte categorii implicate în activitati academice.

- Realizarea unor venituri suplimentare în urma aplicarii taxelor de vizitare,

filmare, fotografiere ce vor fi folosite în special în activitati de întreținere a investițiilor locale de mediu.

- Aprofundarea cunostintelor stiintifice referitoare la patrimoniul natural local: inventarierea speciilor, stabilirea conexiunilor ecologice, determinarea factorilor favorizanti sau perturbatori etc.

Coordonarea proiectului

Proiectul va fi coordonat de o echipa de specialitate din cadrul Consiliului Judetean Cluj, Inspectoratul de Protectia Mediului Cluj si Academiei Romane. La realizarea proiectului, pe baza de voluntariat, va participa si personal de specialitate din cadrul comunitatii academice, din cadrul ONG-urilor, studenti, elevi.

Activitati si masuri tehnice

Activitatile de reconstructie ecologica si reabilitare vor viza atât aspecte de ordin tehnic cât si economico-sociale.

Programul se va desfasura în urmatoarele etape:

I. Luarea in custodie a rezervatiei de catre Consiliul Judetean Cluj pe baza unei conventii semnate conform legii de catre Academia Romana, Autoritatea Centrala pentru Protectia Mediului si Consiliul Judetean Cluj.

II. Stabilirea unui custode a rezervatiei avand urmatoarele atributii:

- sa asigure supravegherea Rezervatiei naturale "Cheile Turzii";
- sa urmareasca respectarea prevederilor legislatiei de mediu în perimetrul rezervatiei;

- sa asigure respectarea prevederilor regulamentului care va fi elaborat (împreuna cu Comisia pentru Ocrotirea Monumentelor Naturii);

- sa incheie procese verbale de constatare pentru cazurile de încălcare a regulamentului rezervatiei si a legislatiei de mediu;

- sa conlucreze cu Inspectoratul pentru Protectia Mediului Cluj si cu Comisia pentru Ocrotirea Monumentelor Naturii în scopul ocrotirii cât mai eficiente a rezervatiei;

- sa coopereze cu alte persoane juridice care doresc sa se implice în actiuni de conservare a mediului.

III. Realizarea unui program de constientizare si informare a publicului asupra patrimoniului natural, a posibilitatilor de exploatare durabila a resurselor.

IV. Investitii de infrastructura

V. Evaluarea

Etapa I

I. 1. Luarea in custodie si stabilirea unui custode

Prin Dispozitia Presedintelui Consiliului Judetean Cluj nr. 202/14.05.2001 s-a hotarat preluarea in custodie de catre Consiliul Judetean Cluj a rezervatiei naturale de interes national "Cheile Turzii", elaborarea unui plan de management a rezervatiei naturale "Cheile Turzii", elaborarea unui sistem de tarife pentru serviciile si activitatile specifice desfasurate in zona, nominalizarea custodelui si trezorerului si stabilirea unui buget propriu de venituri si cheltuieli.

Etapa II Investitii de infrastructura

II. 1. Stabilirea si amenajarea de spatii de campare si parcare pentru vizitatori

II. 2. Realizarea panourilor explicative adecvate, integrate în mediu;

II. 3. Stabilirea si marcarea corespunzatoare a traseelor de vizitare pentru evitarea distrugerii florei, deranjarii faunei, distrugerii peisajului;

II. 4. Realizarea unor facilitati pentru asigurarea unui turism confortabil, neagresiv si organizat, toate, în afara spatiului rezervatiei: vetre de foc, mese de campare, adaposturi, depozite de resturi menajere etc;

Etapa III Evaluarea proiectului

III. 2. Aprecierea impactului (pozitiv/negativ) de pe urma interventiei (amenajarii) si instituirii formei de administratie;

Descrierea activitatilor de realizare a infrastructurii

In vederea realizarii unei infrastructuri corespunzatoare, în scopul protejarii Rezervatiei, se va face apel în exclusivitate la materiale locale.

Integrarea în peisaj a componentelor de infrastructura se va face folosindu-se numai structuri arhitectonice pre-existente în zona (garduri împletite, palisade de lemn, perdele verzi), încercându-se evitarea gardurilor de plasa.

Caile de acces în rezervatii vor fi atent selectate în vederea evitarii unui impact puternic asupra asociatilor vegetale, asupra peisajului si pesterilor. Se vor limita la minim traseele de escalada in vederea protejarii peretilor de stanca, vegetatiei si faunei.

Se vor aplica de asemenea marcaje si se va restrictiona accesul în zonele în care sunt semnalate populatii interesante sau in zone periculoase..

Panourile si tablitele explicative, se vor monta în asa fel încât sa nu se modifice aspectul natural initial, reducându-se la maximum impactul pe care acestea ar putea sa-l aiba (umbrire, directionare a curentilor de aer etc). Luând în considerare acest aspect, se va opta în special pentru modelul de inscriptii aplicate pe suporturi încastrate în masive de bolovanis, ce în acelasi tip vor oferi nise ecologice noi si instalarea unor specii din fauna prezenta în proximitate.

Panourile de tabla vor fi amplasate cu precadere în afara rezervatiei, având si

scopul de a informa si dirija turismul în zona.

Toate amenajarile anexe destinate practicarii turismului, vor fi amplasate în afara zonei rezervatiei. Materialele utilizate vor proveni exclusiv din oferta locala, iar solutiile constructive vor fi optimizate în vederea unei încadrari armonioase în peisaj. Se vor amenaja locuri de parcare si cai de acces cu pietris, locuri de campare, locuri de depozitare a deseurilor, vetre de foc, centru de informare etc.

Cheltuieli

Activitatea de amenajare a rezervatiei, va implica o serie de cheltuieli în vederea achizitionarii materialelor necesare. Pentru realizarea lucrarilor de amenajare, se va face apel la voluntari din cadrul ONG-urilor (Clubul Ecologic Transilvania, Clubul de Cicloturism Napoca etc), studenti si elevi.

Realizarea materialului de informare se va face partial în cadrul Consiliului Judetean Cluj, IPM (tehnoredactare, prelucrare de imagini, suport stiintific, multiplicare pliante), comunitatii academice (suport stiintific).

Responsabilitati

În vederea realizarii ca atare a proiectului si respectarea termenelor stabilite, responsabilitatea revine în totalitate coordonatorilor proiectului, în speta Consiliului Judetean Cluj.

Realizarea infrastructurii tehnologice (amenajari, panouri etc), se va realiza în cel mai scurt timp posibil.

Perioada estimata de realizare în totalitate a infrastructurii prevazuta în proiect nu va depasi 6 luni de zile.

Perioada estimata de realizare a pliantelor si materialelor de informare, nu va depasi 2 luni calendaristice.

Termenele vor fi stabilite cu precizie în momentul în care se va cunoaste cu exactitate disponibilitatea sumei acordate.

Bibliografie selectiva

- CRISTEA, V., DENAEYER, S., HERREMANS, J.-P., GOIA, I. (1996):
Ocrotirea naturii si protectia mediului în România, Ed. Cluj University Press, Cluj-Napoca
- MUNTEANU, D. (2000): **Avifauna unor zone protejate din jud. Cluj**, S.O.R., Cluj-Napoca, Raport. nepubl.
- TONIUC, N., PURDELEA, L., BOSCAIU, N. (1995): **Aspecte metodologice ale selectarii si gestiunii ariilor protejate**, Ocrot. Nat. Med. Inconj. 39(1-2):79-85, Ed. Acad. Rom., Bucuresti

*** (1982): **Enciclopedia geografica a României**, Ed. St. Enc.:375-384,
Bucuresti

*** (1993): **Larousse de la Nature Vol. I-II**, Ed. Larousse, 17 Rue
Montparnasse 75298, Paris

*** (1994): **Contract 5936/1994 - Zonele protejate din Judetul Cluj**,
responsabil contract, I. Bedeleanu, manuscris, Prefectura Jud.
Cluj-Napoca

*** (2000): **Organizarea spatio-temporala a zonelor rurale pentru
productia agricola, controlul poluarii difuze si
conservarea biodiversitatii**, curs Univ. Bucuresti - Tempus - Phare,
Sinaia

*** (2000): **Proiect de amenajare stiintifica a unor rezervatii naturale din
jud. Constanta - Amenajare ecoprotectiva si informare a
publicului, studiu de oportunitate**, Univ. "Ovidius" si
Agentia de Protectia Mediului Constanta.